

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 1016
din 23.11.2017

**cu privire la aprobarea Cadrului național
al calificărilor din Republica Moldova**

Publicat : 01.12.2017 în Monitorul Oficial Nr. 421-427 art Nr : 1137

În temeiul art. 66 și 97 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova (se anexează).
2. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării:
 - 1) va elabora, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, Registrul național al calificărilor;
 - 2) va elabora și va aproba, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei hotărâri, metodologiile necesare și alte acte normative pentru aplicarea prezentei hotărâri.
3. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării de comun acord cu ministerele care au în subordine instituții de formare profesională, agenții economici, alți parteneri sociali:
 - 1) vor monitoriza elaborarea și implementarea de către instituțiile de formare profesională de toate nivelurile a Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova pe domenii de formare profesională;
 - 2) vor promova politici de parteneriat social în domeniul formării profesionale.
4. Cheltuielile ocazionate de punerea în aplicare a prezentei hotărâri vor fi suportate din contul și în limitele alocațiilor bugetare aprobate.

PRIM-MINISTRU

Pavel FILIP

Contrasemnează:

**Ministrul educației,
culturii și cercetării
Ministrul sănătății,
muncii și protecției sociale
Ministrul finanțelor
Ministrul afacerilor interne
Ministrul apărării**

Monica Babuc

**Stela Grigoraș
Octavian Armașu
Alexandru Jizdan
Eugen Sturza**

Nr. 1016. Chișinău, 23 noiembrie 2017.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 1016
din 23 noiembrie 2017

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova (CNCRM) prevede principiile de bază necesare pentru pregătirea alinierii Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova la Cadrul european al calificărilor (EQF) și pentru autocertificarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova în raport cu Cadrul de calificări pentru Spațiul european al învățămîntului superior (QF-EHEA), precum și corelarea indirectă cu cadrele naționale ale calificărilor din alte țări.

2. Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova are ca scop formarea unui sistem național de calificări unic, integrat, deschis și flexibil, care cuprinde toate nivelurile și formele de învățămînt profesional, orientat spre satisfacerea unor necesități concrete în cadre calificate ale pieței forței de muncă, alinierea învățării pe tot parcursul vieții la dezvoltarea economică a țării, și sprijină politicile și strategiile naționale în domeniul educației și formării profesionale, în corespundere cu politicile europene în acest domeniu (prevederile Cadrului european al calificărilor, ale Cadrului de calificări pentru Spațiul european al învățămîntului superior).

3. În sensul prezentului Cadru național al calificărilor, sînt utilizate noțiunile definite la articolele 3 și 123 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014, precum și următoarele noțiuni:

1) *abilitate* – set de operații (de la nivelul celor automatizate, de tipul deprinderilor, pînă la strategiile creative, inovative) care, în baza experienței, guvernează eficiența unei acțiuni în raport cu o sarcină;

2) *cadru național al calificărilor* – sistem unic de organizare, la nivel național sau la nivelul unui sistem de învățămînt, cunoscut și acceptat de comunitatea internațională, prin intermediul căruia toate calificările și alte realizări din domeniul învățămîntului profesional pot fi raportate unele la altele într-un mod coerent. Cadrul național al calificărilor este definit printr-un șir de concepte: calificare, cunoștințe, abilități, competențe, deprinderi, finalități de studiu;

3) *competență* – abilitate confirmată de a folosi cunoașterea și abilitățile personale, sociale și/sau metodologice în situații de muncă ori de studiu și în dezvoltarea profesională și/sau personală;

4) *competențe generice (transversale)* – capacități care transcend un anumit domeniu/program de studii, avînd o natură transdisciplinară. Acestea constau în abilități de lucru în echipă, abilități de comunicare orală și scrisă în limba maternă/străină, utilizarea tehnologiei informației și comunicării, rezolvarea de probleme și luarea de decizii, recunoașterea și respectul diversității și multiculturalității, autonomia învățării, inițiativă și spirit antreprenorial, deschidere către învățarea pe tot parcursul vieții, respectarea și dezvoltarea valorilor și a eticii profesionale;

5) *competențe-cheie* – pachet multifuncțional, transferabil de cunoștințe, abilități și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, incluziunea socială și găsirea unui loc de muncă. Acestea sînt: competențe de comunicare în limba română; competențe de comunicare în limbi străine; competențe în matematică, științe și tehnologie; competențe digitale; competența de a învăța să înveți; competențe sociale și civice; competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă; competențe de exprimare culturală și de conștientizare a

valorilor culturale;

6) *cunoștințe* – rezultat al asimilării informației prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu;

7) *Cadrul de calificări pentru Spațiul european al învățământului superior (QF-EHEA)* – instrument pentru stabilirea nivelurilor de calificare în cadrul sistemului de învățământ superior care vizează recunoașterea și înțelegerea calificărilor între cadrele naționale de calificări ale Spațiului european al învățământului superior;

8) *Cadrul european al calificărilor (EQF)* – sistem de organizare (structurare) care facilitează perceperea la nivel european a calificărilor din diferite sisteme naționale și sectoriale;

9) *calificare* – recunoaștere oficială a valorii rezultatelor individuale ale învățării pentru piața muncii, precum și a educației și formării profesionale continue printr-un act de studii (diplomă, certificat, atestat) ce conferă dreptul legal de a practica o profesie/meserie. Modalități de recunoaștere a calificării:

a) *formală* – proces de atribuire a unui statut oficial deprinderilor și/sau competențelor demonstrate de o persoană, prin acordarea unui certificat sau prin acordarea echivalării, prin acordarea unităților de credite, validarea deprinderilor și/sau competențelor;

b) *socială* – confirmarea valorii deprinderilor și/sau a competențelor unei persoane de către partenerii economici și sociali;

10) *competențe profesionale* – capacitatea confirmată de a folosi cunoștințele, abilitățile și atitudinile personale și sociale în situații de muncă sau de studiu, în dezvoltarea profesională și personală;

11) *competențe profesionale generale* – competențe proprii unui grup de meserii/profesii înrudite în cadrul unui domeniu ocupațional, raportarea competențelor generale la o meserie/profesie, specialitate concretă efectuându-se prin formularea competențelor profesionale specifice;

12) *competențe profesionale specifice* – sistem de cunoștințe, abilități și atitudini care, prin valorificarea unor resurse, contribuie la realizarea individuală sau în grup a unor sarcini stabilite de contextul activității profesionale. Aceste competențe vor fi formulate în termeni de cerințe asociate unei singure profesii, pe care trebuie să le întrunească persoana pentru a putea îndeplini anumite lucrări în cadrul unei meserii/profesii/specialități și pentru a se integra în câmpul muncii;

13) *deprinderi* – abilități de a aplica rezultatele cunoașterii pentru a îndeplini sarcini și a rezolva probleme;

14) *descriptori de nivel al calificărilor* – criterii calitative de evaluare care descriu modul de manifestare a competențelor exprimate prin finalități de studiu/rezultate ale învățării elevului/studentului și permit determinarea gradului de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative;

15) *formare continuă a adulților* – componentă a învățării pe tot parcursul vieții, care asigură accesul continuu la știință, informație, cultură, în vederea adaptării flexibile a individului la noile realități socioeconomice în permanentă schimbare și în scopul dezvoltării competențelor necesare pentru activitatea profesională și socială;

16) *formare profesională* – proces de instruire în urma căruia se obține o calificare atestată printr-un certificat sau o diplomă, eliberată în condițiile legii;

17) *ocupație* – activitate utilă, aducătoare de venit (în bani sau în natură) pe care o desfășoară o persoană în mod obișnuit într-o unitate economico-socială și care constituie pentru aceasta sursă de existență; ocupația poate fi exprimată prin funcție sau meserie;

18) *Registrul național al calificărilor (RNC)* – bază de date națională care cuprinde descrierea calificărilor din Republica Moldova recunoscute la nivel național, incluse în:

a) Registrul național al calificărilor în învățământul profesional, corespunzător nivelurilor de calificare 3, 4 și 5 conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, precum și

formării profesionale inițiale și continue;

b) Registrul național al calificărilor în învățământul superior, corespunzător nivelurilor de calificare 6, 7 și 8 conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, specifice învățământului superior;

19) *rezultate ale învățării/finalități de studiu* – set de cunoștințe, abilități, deprinderi, valori și/sau competențe pe care o persoană le-a dobândit și este capabilă să le demonstreze după finalizarea procesului de învățare;

20) *specialitate* – complex de competențe profesionale obținute prin instruire într-un anumit domeniu;

21) *standard ocupațional pentru profesiile muncitorești* – document care descrie atribuțiile și sarcinile profesionale specifice unei meserii/profesii/ specialități/ocupații dintr-un domeniu de activitate și reperle calitative asociate îndeplinirii cu succes a acestora, în concordanță cu cerințele pieței muncii;

22) *transparența calificărilor* – grad de explicitate al calificărilor (academice sau profesionale) care permite identificarea și compararea valorii de piață a acestora (sectorială, regională, națională sau internațională) fie pe piața muncii, fie pe piața serviciilor educaționale și a formării profesionale.

II. OBIECTIVELE, PRINCIPIILE, FUNCȚIILE ȘI STRUCTURA FUNCȚIONALĂ

4. Obiectivele, principiile și funcțiile Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova sînt parte a metodologiilor necesare pentru aplicarea acestuia, fiind aprobate prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării.

5. Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova este structurat pe opt niveluri de calificare, care corespund nivelurilor stabilite de Cadrul european al calificărilor (inclusiv Cadrul de calificări pentru Spațiul european al învățământului superior) și reflectă situația actuală și de perspectivă pe piața internă a muncii și posibilitățile de formare profesională, definite în sistemul educațional național.

6. Nivelurile de calificare din Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova sînt definite în bază de cunoștințe, abilități și competențe.

7. Structura descrierii nivelurilor de calificare ale Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova (anexa nr. 1) este similară cu cea a Cadrului european al calificărilor.

8. Indicatorii finalităților de studii sînt corelați cu indicatorii cererii de competențe pentru executarea activităților profesionale de nivelul respectiv de calificare, definite prin standarde ocupaționale, și servesc ca bază pentru:

1) descrierea de pe poziții unice a cerințelor față de calificarea absolvenților și angajaților (în cadrul standardelor ocupaționale și educaționale);

2) elaborarea criteriilor de evaluare a calificării absolvenților și angajaților de la toate nivelurile învățământului profesional;

3) elaborarea cerințelor față de funcțiile ocupaționale;

4) planificarea diferitor trasee de învățare flexibile în învățământul profesional;

5) asigurarea mecanismelor de apreciere, determinare și validare a calificărilor;

6) recunoașterea cunoștințelor și competențelor dobândite în contexte de învățare formală, informală și nonformală.

9. Corespondența dintre nivelurile de calificare ale Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova cu nivelurile de referință ale Cadrului european al calificărilor, tipul programelor de studii generale și de formare profesională din Republica Moldova prin care pot fi dobândite nivelurile de calificare, actele de studii eliberate de sistemul formal de educație, condițiile de acces corespunzătoare fiecărui nivel, precum și condițiile obligatorii privind evaluarea finalităților sînt prezentate în anexa nr. 2. În actul de finalizare a studiilor profesionale se indică nivelul de calificare conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova.

III. ELABORAREA, CERTIFICAREA CALIFICĂRILOR ȘI REGISTRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

10. Procedurile de elaborare, certificare și înregistrare a unei noi calificări profesionale în Registrul național al calificărilor sînt stabilite de Metodologia de elaborare a calificărilor, aprobată prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării.

11. Durata studiilor și calificările obținute pînă la aprobarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova sînt recunoscute și echivalate conform anexei nr. 3 și în baza unei metodologii aprobate prin ordinul ministrului educației, culturii și cercetării.

12. În Registrul național al calificărilor sînt cuprinse calificările corespunzătoare nivelurilor de calificare prevăzute în Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova, indiferent de sistemul de educație și formare profesională prin care au fost dobîndite, în contexte de învățare formale, nonformale și informale.

13. Responsabilitatea pentru proiectarea, implementarea și actualizarea permanentă a Registrului național al calificărilor revine Ministerului Educației, Culturii și Cercetării. Pentru implementarea Registrului național al calificărilor, Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova stabilește procedurile tehnice de pilotare și modalitățile de utilizare consecventă, permanentă a acestui sistem de către toate instituțiile implicate.

14. Registrul național al calificărilor este public, fiind disponibil în variantă electronică pe pagina web oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în limba română și în limba engleză, asigurînd transparența și lizibilitatea învățămîntului și formării din Republica Moldova pentru angajatori, asociații profesionale, sindicate, patronate, profesori, elevi/studenti.

15. Asigurarea calității implică mecanisme de evaluare a demersului de proiectare, implementare, monitorizare și actualizare a Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării stabilește proceduri și instrumente pentru descrierea calificărilor oferite de învățămîntul și formarea profesională, pentru promovarea unor noi calificări, precum și proceduri și instrumente de monitorizare, evaluare periodică și actualizare a Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova.

IV. CORESPONDENȚA DINTRE NIVELURILE CADRULUI NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA CU NIVELURILE DE REFERINȚĂ ALE CADRULUI EUROPEAN AL CALIFICĂRILOR ȘI CADRULUI DE CALIFICĂRI PENTRU SPAȚIUL EUROPEAN AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

16. Nivelurile de calificare ale Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova corespund cu nivelurile Cadrului european al calificărilor după cum urmează:

- 1) nivelul 1 CNCRM corespunde nivelului 1 EQF;
- 2) nivelul 2 CNCRM corespunde nivelului 2 EQF;
- 3) nivelul 3 CNCRM corespunde nivelului 3 EQF;
- 4) nivelul 4 CNCRM corespunde nivelului 4 EQF;
- 5) nivelul 5 CNCRM corespunde parțial nivelului 5 EQF;
- 6) nivelul 6 CNCRM corespunde nivelului 6 EQF;
- 7) nivelul 7 CNCRM corespunde nivelului 7 EQF;
- 8) nivelul 8 CNCRM corespunde nivelului 8 EQF.

17. Nivelurile de calificare ale Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova obținute în sistemul de învățămînt superior trebuie să corespundă nivelurilor Cadrului de calificări pentru Spațiul european al învățămîntului superior după cum urmează:

- 1) nivelul 6 CNCRM corespunde nivelului 1 QF-EHEA;
- 2) nivelul 7 CNCRM corespunde nivelului 2 QF-EHEA;
- 3) nivelul 8 CNCRM corespunde nivelului 3 QF-EHEA.

Descriptorii de definire a nivelurilor
Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova

Nivelul conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova	Descriptorii de definire ai nivelurilor Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova		
	Cunoștințe – descrie ca fiind teoretice și/sau factice	Abilități – descrie ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente)	Competențe – descrie din perspectiva responsabilității și autonomiei, nevoii de dezvoltare personală și profesională
1	2	3	4
Nivelul 1 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 1	- cunoștințe generale de bază	- abilități de aplicare a cunoștințelor generale de bază necesare pentru efectuarea unei game limitate de sarcini cognitive sau practice simple; - abilități de înțelegere și comunicare cu privire la aspectele legate de realizarea unor sarcini simple	- activități de muncă în conformitate cu instrucțiunile determinate într-un context structurat (familiar); - responsabilitatea de a desfășura activități în conformitate cu instrucțiunile explicate în termeni simpli
Nivelul 2 Rezultatele	- cunoștințe generale de bază; - cunoștințe factice	- abilități de îndeplinire a sarcinilor de rutină conform procedurilor	- muncă sub supraveghere cu un anumit grad de

învățării corespunzătoare nivelului 2	Într-un domeniu de muncă sau de studiu	predefinite și rezolvarea problemelor aferente; - abilități de comunicare eficientă în probleme legate de sarcini; - abilități de evaluare dacă sarcina încredințată a fost finalizată	independență pentru sarcinile bine definite; - responsabilitatea de a verifica calitatea lucrărilor efectuate
Nivelul 3 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 3	- cunoștințe teoretice și faptice de bază aferente unei profesii sau unui domeniu de studiu; - înțelegerea procedurilor, principiilor și a conceptelor generale legate de sarcini profesionale	- abilități cognitive și practice pentru îndeplinirea sarcinilor tipice atribuite într-o varietate de condiții; - abilități de rezolvare a problemelor legate de sarcini prin selectarea și aplicarea unor metode, instrumente, materiale și informații adecvate; - abilități de comunicare în mod eficient și interpretare a datelor pentru efectuarea sarcinilor într-un anumit domeniu de muncă sau de studiu	- asumarea întregii responsabilități pentru realizarea sarcinilor atribuite într-un domeniu de muncă sau de studiu; - adaptarea propriului comportament la circumstanțe de rezolvare a problemelor
Nivelul 4 Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 4	- cunoștințe faptice și teoretice în contexte largi într-un domeniu de muncă sau de studiu; - înțelegerea conceptelor, metodelor, procedurilor și a principiilor într-un domeniu de muncă sau de studiu	- abilități cognitive și practice pentru realizarea sarcinilor complexe, luând în considerare variabile conjuncturale; - abilități de generare a soluțiilor la probleme specifice într-un domeniu de muncă sau de studiu; - abilități de analiză și comunicare în mod eficient a informației teoretice și practice într- un anumit domeniu de muncă sau de studiu	- autogestionarea în condiții de muncă sau de studiu care sînt de obicei previzibile; - competențe de supraveghere și îndrumare pentru activitatea de rutină a altora; - asumarea responsabilității pentru evaluarea și îmbunătățirea performanțelor proprii și a celor sub supraveghere
Nivelul 5 Rezultatele învățării	- cunoștințe faptice și teoretice vaste într- un domeniu de muncă sau de studiu;	- largi abilități cognitive și practice necesare pentru generarea soluțiilor adecvate la probleme	- realizarea independentă a managementului proiectelor, activităților

corespunzătoare nivelului 5	<ul style="list-style-type: none"> - cunoștințe specializate suficiente pentru a oferi îndrumare altora și a gestiona executarea cu succes a acestor sarcini 	<p>abstracte;</p> <ul style="list-style-type: none"> - abilități de identificare, analiză și folosire a informației pentru formularea răspunsurilor la probleme abstracte, dar bine definite; - comunicare eficientă cu colegii, autoritățile de supraveghere și clienții în probleme profesionale într-un domeniu de muncă sau de studiu 	<p>(executate în echipă) care necesită experiență de rezolvare a problemelor ce implică mai mulți factori, unii din care interacționează și duc la rezultate imprevizibile;</p> <ul style="list-style-type: none"> - capacități de învățare și studiu continuu cu un anumit grad de independență; - capacitatea de a evalua și de a identifica nevoile de învățare proprii și ale membrilor echipei, de a consolida performanțele acesteia
<p>Nivelul 6</p> <p>Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare, utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; - utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte 	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea principiilor și metodelor de bază pentru rezolvarea problemelor (situațiilor) bine definite, tipice domeniului; - utilizarea adecvată a criteriilor și metodelor standard de evaluare a calității și a limitelor de aplicare a unor procese, proiecte, programe, metode și teorii; - elaborarea proiectelor profesionale utilizând unele principii și metode bine cunoscute în domeniu 	<ul style="list-style-type: none"> - executarea responsabilă a sarcinilor profesionale în condiții de autonomie; - executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă și distribuirea sarcinilor între membri pe niveluri subordonate; - conștientizarea nevoii de formare continuă, utilizare eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională
<p>Nivelul 7</p> <p>Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea aprofundată a unei arii de specializare și, în cadrul acesteia, dezvoltarea teoretică, metodologică și practică specifică programului; utilizarea adecvată a limbajului specific în 	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic în condiții de informare incompletă pentru a rezolva probleme teoretice și practice noi; - utilizarea nuanțată și pertinentă a criteriilor și metodelor de evaluare pentru formularea 	<ul style="list-style-type: none"> - executarea unor sarcini profesionale complexe, în condiții de autonomie și de independență profesională; - asumarea funcțiilor de conducere în activitățile profesionale sau în structurile organizatorice;

	<p>comunicarea cu medii profesionale diferite;</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi în contexte mai largi asociate domeniului 	<p>concluziilor și fundamentarea deciziilor constructive;</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea proiectelor profesionale și/sau de cercetare, utilizând inovativ un spectru variat de metode calitative și cantitative 	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea autocontrolului asupra procesului de învățare, previziunea nevoilor de formare, analiza critică a propriei activități profesionale
<p>Nivelul 8</p> <p>Rezultatele învățării corespunzătoare nivelului 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea sistemică, avansată a conceptelor, a metodelor de cercetare, a controverselor și a noilor ipoteze specifice domeniului, comunicarea cu specialiști din domenii conexe; - utilizarea principiilor și metodelor avansate pentru explicarea și interpretarea interdisciplinară a unor situații și probleme teoretice și practice noi și contexte specifice domeniului 	<ul style="list-style-type: none"> - selectarea și utilizarea principiilor, teoriilor și metodelor avansate de cunoaștere, transfer de metode dintr-un domeniu în altul, abordări interdisciplinare pentru rezolvarea problemelor teoretice și practice noi și complexe; - evaluarea critic-constructivă a proiectelor și rezultatelor cercetării științifice, aprecierea stadiului cunoașterii teoretice și metodologice, identificarea priorităților de cunoaștere și aplicative ale domeniului; - conceperea și realizarea cercetărilor originale aplicative, bazate pe metode avansate ce conduc la dezvoltarea cunoașterii științifice, tehnologice și/sau a metodologiilor de cercetare 	<ul style="list-style-type: none"> - inițierea și dezvoltarea proiectelor teoretice și practice complexe și inovatoare; - responsabilități și capacități de cercetare științifică, de organizare și conducere a activității grupurilor profesionale sau a unor instituții; - autorealizarea bazată pe dezvoltarea unor proiecte centrate pe inovare și creativitate

Corespondența dintre nivelurile Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova cu nivelurile de referință ale Cadrului european al calificărilor, tipul programelor de studii generale și de formare profesională din Republica Moldova, prin care pot fi dobândite nivelurile de calificare, actele de studii eliberate de sistemul formal de educație, condițiile de acces corespunzătoare fiecărui nivel, condițiile obligatorii privind evaluarea finalităților

Nivelul de calificare conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova	Tipul și durata programului	Condițiile obligatorii privind evaluarea finalităților	Actul de studii care se eliberează	Condițiile de acces la nivelul de calificare	Nivelul de referință conform Cadrului european al calificărilor
---	------------------------------------	---	---	---	--

1	2	3	4	5	6
Nivelul 1	Învățământ primar; înscrisie obligatorie, fără concurs; durata 4 ani	Test național, organizat în baza metodologiei Ministerului Educației, Culturii și Cercetării	Rezultatele testării naționale pentru învățământul primar	Nu este cazul	Nivelul de calificare 1
Nivelul 2	Învățământ gimnazial (învățământ secundar, ciclul I); înscrisie obligatorie, fără concurs;	Examene naționale de absolvire	Certificat de studii gimnaziale	Cel puțin învățământ primar ¹	Nivelul de calificare 2

1	2	3	4	5	6
	durata 5 ani				
Nivelul 3	Învățământ liceal (învățământ secundar, ciclul II); acces în bază de concurs; durata 3-4 ani	Examen național de bacalaureat	Diplomă de bacalaureat cu anexă	Cel puțin învățământ gimnazial ²	Nivelul de calificare 3
Nivelul 3	Învățământ liceal (învățământ secundar, ciclul II); acces în bază de concurs; durata 3-4 ani	Examen național de bacalaureat	Certificat de studii liceale – pentru elevii care nu au promovat bacalaureatul	Cel puțin învățământ gimnazial ²	Nivelul de calificare 3
Nivelul 3	Învățământ profesional tehnic secundar; 2 ani – o meserie; 3 ani – meserii conexe; 1-2 ani la învățământul dual	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment descriptiv al certificatului	Cel puțin învățământ gimnazial ³	Nivelul de calificare 3
Nivelul 3	Învățământ profesional tehnic secundar; 1-2 ani – în funcție de complexitatea meseriei	Examen de calificare	Certificat de calificare și supliment descriptiv al certificatului	Cel puțin învățământ liceal ⁴	Nivelul de calificare 3
Nivelul 4	Învățământ profesional tehnic postsecundar; 3 ani la specialitatea coregrafie; 5 ani la profilurile medicină și	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă; susținerea benevolă a examenului național de	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei; diplomă de bacalaureat	Cel puțin învățământ gimnazial ⁵	Nivelul de calificare 4

1	2	3	4	5	6
	farmacie 4 ani pentru celelalte specialități	bacalaureat	(la solicitare)		
Nivelul 4	Învățământ profesional tehnic postsecundar; 2 ani	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei	Învățământ liceal ⁶	Nivelul de calificare 4
Nivelul 4	Învățământ profesional tehnic postsecundar; 2-3 ani – în funcție de complexitatea specialității	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei	Învățământ profesional tehnic secundar ⁷	Nivelul de calificare 4
Nivelul 5	Învățământ profesional tehnic postsecundar nonterțiar; 2-3 ani – în funcție de complexitatea specialității	Examen de calificare și/sau lucrare de diplomă	Diplomă de studii profesionale și supliment descriptiv al diplomei	Învățământ liceal cu diplomă de bacalaureat ⁸	Nivelul de calificare 5
Nivelul 6	Învățământ superior, ciclul I, învățământ superior de licență; 180-240 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)*	Susținerea examenului și/sau a tezei/proiectului de licență	Diplomă de studii superioare de licență (echivalent cu Bachelor) și supliment la diplomă	Învățământ liceal cu diplomă de bacalaureat sau un act de studii echivalent ⁹	Nivelul de calificare 6
Nivelul 7	Învățământ superior, ciclul II, învățământ superior de master, 90-120 de credite transferabile	Susținerea publică a tezei/proiectului de master	Diplomă de studii superioare de master și supliment la	Studii superioare de licență cu diplomă de studii	Nivelul de calificare 7

1	2	3	4	5	6
	(conform Sistemului european de credite transferabile)**		diplomă	superioare de licență sau un act echivalent ¹⁰	
	Studii superioare integrate; durata cumulativă: 300-360 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)*	Susținerea examenului/ lucrării de absolvire	Diplomă de studii integrate (echivalentă cu diploma de studii superioare de master) și supliment la diplomă	Învățământ liceal cu diplomă de bacalaureat sau un act echivalent ¹¹	
Nivelul 8	Învățământ superior, ciclul III, învățământ superior de doctorat; 180 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile)* obținute în cadrul programelor de doctorat organizate în școlii doctorale	Susținerea publică a tezei de doctorat	Diplomă de doctor în științe sau de doctorat profesional și supliment la diplomă	Studii superioare de master cu diplomă de master sau un act echivalent ¹²	Nivelul de calificare 8
		Fără susținerea tezei de doctorat	Certificat care atestă frecventarea studiilor superioare de doctorat în domeniul respectiv	Studii superioare de master cu diplomă de master sau un act echivalent ¹³	Nivelul de calificare 8
	Programe de postdoctorat; durata cel mult 3 ani (în Sistemul european de credite transferabile nu se definește)	Susținerea publică a tezei de doctor habilitat	Diplomă de doctor habilitat	Studii superioare de doctorat cu diplomă de doctor în științe ¹⁴	Nivelul de calificare 8

Note:

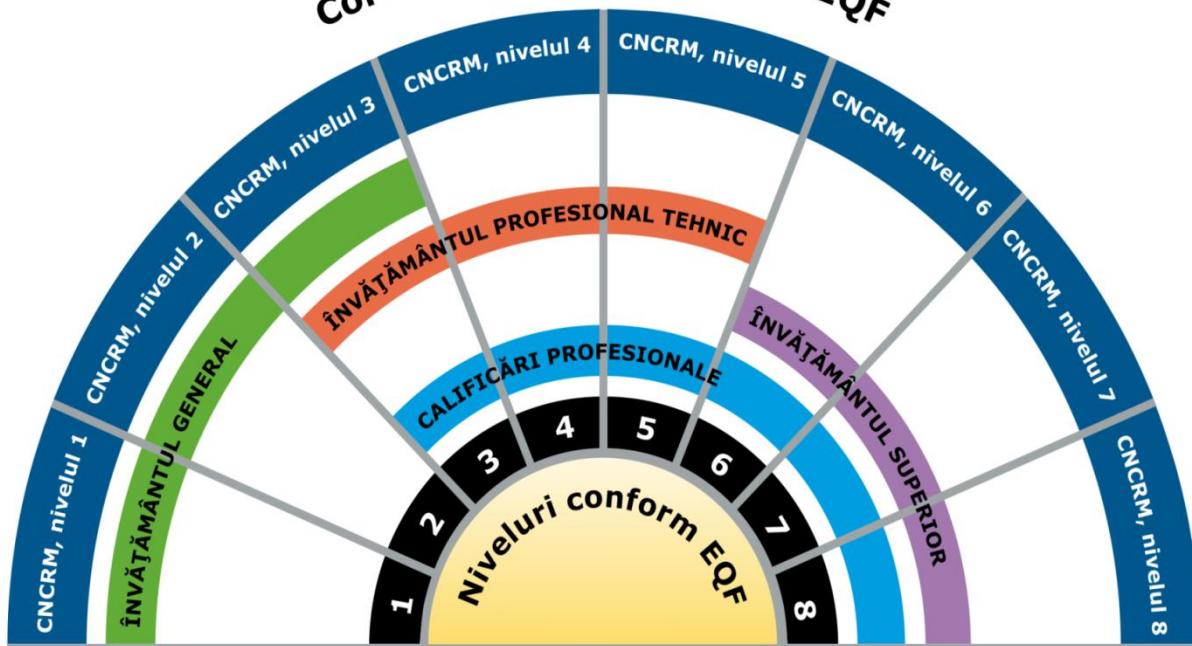
1. Art. 29 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014

2. Art. 29 alin. (5) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
3. Art. 62 alin. (2) lit. a)-c) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
4. Art. 62 alin. (2) lit. d) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
5. Art. 63 alin. (2) lit. a)-c) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
6. Art. 63 pct. (2) lit. f) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
7. Art. 63 alin. (2) lit. e) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
8. Art. 63 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
9. Art. 89 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
10. Art. 90 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
11. Art. 91 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
12. Art. 94 alin. (8) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
13. Art. 94 alin. (8) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014
14. Art. 95 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014

* Cîte 30 de credite per semestru.

**Accesul la studiile de master din alt domeniu se asigură prin susținerea modulelor de diferență cu durata de pînă la 30 de credite transferabile (conform Sistemului european de credite transferabile).

Corespondența CNCRM cu EQF

la Cadrul național al calificărilor
din Republica Moldova

**Echivalarea nivelurilor de calificare conferite pînă la intrarea
în vigoare a Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova cu
cele prevăzute în descriptorii nivelurilor de calificare conform
Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova (2017) și
Cadrului european al calificărilor**

Denumirea diplomei/ certificatului eliberate anterior implementării Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova	Anul pînă cînd/de cînd a fost/este în vigoare	Durata* normativă a programului de studii	Nivelul de calificare valabil anterior momentului intrării în vigoare a Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova	Nivelul de calificare conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova/ Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova 2017	Cadrul european al calificărilor	Acces la studii**
--	--	--	--	--	--	----------------------

1	2	3	4	5	6	7
Nivelul 2						
Adeverință de absolvire a școlii de opt ani	Pînă în 1989	8 ani	2	2	2	Studii liceale; studii profesionale tehnice secundare și postsecundare
Diplomă de absolvire a învățămîntului mediu incomplet	Din 1993	9 ani	2	2	2	Studii liceale; studii profesionale tehnice secundare și postsecundare

1	2	3	4	5	6	7
Certificat de studii gimnaziale	Din 1995	9 ani	2	2	2	Studii liceale; studii profesionale tehnice secundare și postsecundare
Nivelul 3						
Adeverință de absolvire a școlii medii	Pînă în 1989	10 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare; studii superioare de licență, ciclul I***
Atestat de studii medii generale	Din 1990	11 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare; studii superioare de licență, ciclul I***
Diplomă de absolvire a învățămîntului mediu general	Din 1994	11 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare; studii superioare de licență, ciclul I***
Certificat de absolvire a liceului (fără susținerea examenelor de bacalaureat)	Din 1993	12 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare și postsecundare nonterțiare; studii superioare de licență, ciclul I***

1	2	3	4	5	6	7
Diplomă de bacalaureat a învățământului secundar general (fără tabel de note generale pentru clasele X-XII)	Din 1995	12 ani	3	3	3	Studii superioare de licență, ciclul I
Diplomă de bacalaureat (cu tabel de note generale pentru clasele X-XII)	Din 1999	12 ani	3	3	3	Studii superioare de licență, ciclul I
Certificat de absolvire a școlii de meserii	Din 2005	1 an	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de calificare pentru învățământul profesional tehnic secundar	Din 2016	1-3 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de studii secundare profesionale	Din 1995	3 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente – pe trepte de studii	Din 2001	1-2 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de studii secundare profesionale – ASP	Din 1995	3 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta I – ASPP-I	Din 1999	2 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități

1	2	3	4	5	6	7
						conexe meseriei inițiale
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta a II-a – APSM-II	Din 2001	2 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de absolvire a școlii profesionale polivalente de treapta a III-a – AT	Pînă în 2005	1 an	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Certificat de absolvire a școlii de meserii – ACM	Din 2005	1 an	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Diplomă de studii secundare profesionale – seria C și F	Din 1994	1-3 ani	3	3	3	Studii profesionale tehnice postsecundare la specialități conexe meseriei inițiale
Nivelul 4						
Diplomă de studii profesionale pentru învățămîntul profesional tehnic postsecundar	Din 2016	2-5 ani	4	4	4	Studii superioare de licență, ciclul I, la o specialitate din domeniul studiat
Diplomă de studii medii de specialitate – AMS	Din 2005	2-5 ani	4	4	4	Studii superioare de licență, ciclul I, la o specialitate din domeniul studiat
Diplomă de studii – seria AC	Pînă în 2005	2-5 ani	4	4	4	Studii superioare de licență, ciclul I, la o specialitate din domeniul studiat
Diplomă de studii – seria D	Pînă în 1995	3-5 ani	4	4	4	Studii superioare de licență, ciclul I,

1	2	3	4	5	6	7
						la o specialitate din domeniul studiat
Diplomă de studii medii de specialitate, seriile ET-I, 3T-I, ИТ, КТ, ПТ	Pînă în 1991	2-5 ani	4	4	4	Studii superioare de licență, ciclul I, la o specialitate din domeniul studiat
Nivelul 5						
Diplomă de studii superioare de scurtă durată	Din 1995	2-4 ani	4	5	5	Studii superioare de licență, ciclul I
Nivelul 6						
Diplomă de studii superioare	Pînă în 1995	5 ani	5	6	6	Studii superioare de master, ciclul II; studii superioare de doctorat, ciclul III***
Diplomă de studii superioare	Din 1995 pînă în 2001	4-5 ani	5	6	6	Studii superioare de master, ciclul II; studii superioare de doctorat, ciclul III***
Diplomă de licență învățămînt superior	Din 2001	4-5 ani	5	6	6	Studii superioare de master, ciclul II
Diplomă de licență învățămînt superior universitar	Din 2005	3-4 ani	5	6	6	Studii superioare de master, ciclul II
Nivelul 7						
Diplomă de studii superioare (medicină)	Din 1995	5-6 ani	5	7	7	Studii superioare de doctorat, ciclul III
Diplomă de magistru/diplomă de master	Din 2007	1-2 ani	5	7	7	Studii superioare de doctorat, ciclul III
Diplomă de master învățămînt superior	Din 2008	1-2 ani	5	7	7	Studii superioare de doctorat, ciclul III
Nivelul 8						
Diplomă de candidat în științe	Pînă în 1992	3 ani	6	8	8	Programe postdoctorale
Diplomă de doctor	Pînă în	2 ani	6	8	8	Programe

1	2	3	4	5	6	7
în științe	1992					postdoctorale
Diplomă de doctor în științe	Din 1992	3 ani	6	8	8	Programe postdoctorale
Diplomă de doctor habilitat	Din 1992	2 ani	6	8	8	-
Diplomă de studii superioare integrate (licență + master) la specialitățile/ calificările obținute la: <i>Arhitectură, Medicină veterinară, Stomatologie, Medicină, Farmacie</i> sînt reglementate sectorial în cadrul Uniunii Europene	Din 2001	Studii integrate de 5-6 ani	6	7	7	Studii superioare de doctorat, ciclul III

Note:

* Durata programului de studii este indicată pentru învățămîntul cu frecvență, pentru învățămîntul cu frecvență redusă aceasta este cu un an mai mare.

** Acces la studii al titularilor actelor de studii respective, după echivalarea nivelurilor de calificare, conform Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova 2017.

*** Acces la studii superioare de licență, ciclul I, și la studii superioare de doctorat, ciclul III, în condițiile stabilite de Organul central de specialitate.